

**Eesti Vabariigi
ja
Venemaa Föderatsiooni
pensionikindlustust käsitlev koostööleping**

Eesti Vabariik ja Venemaa Föderatsioon (edaspidi *lepingupoole*), soovides arendada koostööd pensionikindlustuse valdkonnas, on kokku leppinud järgmises.

I. ÜLDSÄTTED

**Artikkel 1
Mõisted**

1. Lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - 1) *õigusaktid* – lepingupoole seadused ja muud õigusaktid, mis reguleerivad käesoleva lepingu artiklis 2 nimetatud õigussuhteid;
 - 2) *pädev võimuorgan*:
Eesti Vabariigis – Eesti Vabariigi Sotsiaalministeerium;
Venemaa Föderatsioonis – Venemaa Föderatsiooni Tervishoiu ja Sotsiaalarengu Ministeerium;
 - 3) *pädev asutus* – asutus (organisatsioon), mis rakendab lepingupoole õigusakte;
 - 4) *pensionistaaž*:
Eesti Vabariigis – periood, mida arvestatakse Eesti Vabariigi õigusaktide alusel pensioniõiguse kindlakstegemisel ja pensioni suuruse määramisel;
Venemaa Föderatsioonis – periood, mida arvestatakse Venemaa Föderatsiooni õigusaktide alusel pensioniõiguse ja pensioni suuruse määramisel; samuti Venemaa Föderatsiooni õigusaktide alusel pensioniõiguste konverteerimine;
 - 5) *pensionid*:
Eesti Vabariigis – Eesti Vabariigi õigusaktidega ettenähtud perioodilised rahalised väljamaksed vanaduse, püsiva töövõimetuse või toitja kaotuse korral, välja arvatud kogumispensionid ja represseeritud isikute pensionisoodustused;
Venemaa Föderatsioonis – Venemaa Föderatsiooni õigusaktidega ettenähtud rahalised väljamaksed, kaasa arvatud kõik nende koostisosad, suurendamised, juurdemaksed, välja arvatud vanaduse korral tööpensionid kogumisosa;
 - 6) *elamine*:
Eesti Vabariigis – elamine Eesti Vabariigi territooriumil alalise elanikuna või tähtajalise elamisloa või elamisõiguse alusel;
Venemaa Föderatsioonis – seaduslikel alustel alaline või ajutine elamine (elukoht) Venemaa Föderatsiooni territooriumil.
2. Teistel lepingus kasutatud mõistetel ja väljenditel on tähendus, mis on neile antud vastava lepingupoole õigusaktidega.

Artikkel 2

Lepingu kohaldamisala (lepingu ese)

Lepingut kohaldatakse õigussuhetele, mida reguleeritakse õigusaktidega, mis käsitlevad:

- 1) Eesti Vabariigi riiklikku pensionikindlustust, sealhulgas rahvapensioni;
- 2) Venemaa Föderatsioonis:
tööpensione vanaduse, invaliidsuse ja toitja kaotuse korral;
sotsiaalpensione.

Artikkel 3

Lepingu subjektid

Lepingut kohaldatakse isikutele, kes elavad lepingupoolte territooriumitel ja kes on lepingupoolte kodanikud või kodakondsuseta isikud ning kelle suhtes kehtivad või on kehtinud lepingupoolte õigusaktid, millele kohaldatakse lepingu artiklit 2.

Artikkel 4

Võrdne kohtlemine

Lepingu artiklis 3 nimetatud ühe lepingupoolte isikutel, kes elavad teise lepingupoolte territooriumil, on teise lepingupoolte kodanikega võrdsed õigused ja kohustused käesoleva lepingu artikli 2 kohaldamisel.

II. PENSIONID

Artikkel 5

Pensionid

1. Lepingu alusel pensioni määramisel arvestatakse pensionistaaži, mis on omandatud lepingupoolte territooriumitel, sealhulgas võetakse arvesse endiste Eesti NSV ja Vene NFSV territooriumitel omandatud pensionistaaži.

2. Kui õigus saada pensioni tekib ühe lepingupoolte õigusaktide alusel teise lepingupoolte õigusaktide kohaselt täitunud pensionistaaži arvestamata, määrab vastav lepingupool pensioni ainult oma õigusaktide alusel arvessevõetava pensionistaaži eest, sõltumata sellest, kumma lepingupoolte territooriumil isik elab. Sama reeglit rakendatakse juhul, kui käesoleva lepingu alusel pensioni määramisel Venemaa Föderatsioonis on Venemaa Föderatsiooni territooriumil omandatud ja pensioniõiguste konverteerimisel arvestatav pensionistaaž meestel vähemalt 25 aastat ja naistel vähemalt 20 aastat. Pensionistaaži arvestamine ja kinnitamine toimub vastavalt selle lepingupoolte õigusaktidele, kes pensioni määrab.

3. Kui õigus saada pensioni tekib lepingupoolte õigusaktide kohaselt täitunud pensionistaažide liitmisel, siis pensioniõiguse kindlaksmääramisel lepingupoolte õigusaktide alusel ja pensioniõiguste konverteerimisel Venemaa Föderatsiooni õigusaktide alusel võetakse arvesse mõlema lepingupoolte territooriumil omandatud pensionistaaž tingimusel, et need perioodid ei kattu. Kui teatud erialal, teatud ametikohal või teatud tingimustes töötamine ei anna õigust eripensionile, liidetakse lepingupoolte territooriumitel omandatud pensionistaaž üldise pensionistaažina.

4. Kui ühe lepingupoolte õigusaktide alusel omandatud pensionistaaži kogupikkus on alla ühe aasta ja nimetatud staaž ei anna õigust pensionile, võtab selle perioodi arvesse teise lepingupoolte pädev asutus tingimusel, et selle liitmine teise lepingupoolte territooriumil omandatud pensionistaažile annab õiguse pensionile.

5. Isikule, kes saab ühe lepingupoolte vanadus- või töövõimetus-/invaliidsuspensiooni, ei määrata teise lepingupoolte õigusaktide alusel toitjakaotuspension. Seejuures on isikul, kes saab vanadus- või töövõimetus-/invaliidsuspensiooni, õigus oma valikul taotleda toitjakaotuspension määramist. Ühe lepingupoolte toitjakaotuspension maksmisel teise lepingupoolte teist liiki pensioni ei määrata. Ühe lepingupoolte määratud toitjakaotuspension maksmine lõpetatakse, kui teine lepingupool määrab isikule vanadus- või töövõimetus-/invaliidsuspensiooni.

6. Venemaa Föderatsiooni sotsiaalpension määratakse ja makstakse vastavalt Venemaa Föderatsiooni õigusaktidele.

7. Kui isik asub ühe lepingupoolte territooriumilt elama teise lepingupoolte territooriumile, jätkab pensioni maksmist pensioni määranud lepingupool, välja arvatud Eesti Vabariigi rahvapension ja Venemaa Föderatsiooni sotsiaalpension.

Artikkel 6 **Õigusaktide rakendamine**

1. Kumbki lepingupool arvestab pensioni suuruse oma territooriumil omandatud pensionistaaži alusel vastavalt oma õigusaktidele. Pensionistaaži, mis on omandatud endise NSVL territooriumil, välja arvatud endiste Eesti NSV ja Vene NFSV territooriumitel, pensioni suuruse kindlakstegemisel arvesse ei võeta.

2. Kui pension määratakse lepingu alusel Venemaa Föderatsioonis ning Venemaa Föderatsiooni territooriumil omandatud ja pensioniõiguste konverteerimisel arvestatav üldine pensionistaaž on meestel alla 25 aasta ja naistel alla 20 aasta, arvestatakse Venemaa Föderatsiooni territooriumil omandatud pensionistaažist tuleneva pensioni suurus järgmiselt: Venemaa Föderatsiooni õigusaktide alusel kindlaksmääratud pensionisumma jagatakse meestel 300 kuu ja naistel 240 kuuga ning korrutatakse Venemaa Föderatsiooni territooriumil omandatud tegeliku üldise pensionistaaži kuudega (seejuures ümardatakse üle 15-päevane periood terve kuuni, alla 15-päevast perioodi aga arvesse ei võeta). Käesoleva lepingu artikli 5 lõike 1 alusel pensioniõiguste konverteerimisel arvestatavasse pensionistaaži lisatakse ka Eesti Vabariigi territooriumil omandatud pensionistaaž.

3. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata Venemaa Föderatsiooni tööpensioni kindlustus- ja kogumisosale, mille moodustamiseks tehakse alates 1. jaanuarist 2002 kohustusliku pensionikindlustuse makseid kooskõlas Venemaa Föderatsiooni õigusaktidega. Sel juhul arvestatakse tööpensioni kindlustus- ja kogumisosa suurus Venemaa Föderatsiooni õigusaktide alusel.

Artikkel 7

Kolmanda riigi territooriumil omandatud pensionistaaž

Kui isikul ei teki õigust pensionile pensionistaažide liitmisel artikli 5 lõike 3 kohaselt, arvestatakse pensioniõiguse kindlakstegemisel selle kolmanda riigi territooriumil omandatud pensionistaaži, kellega mõlemal lepingupoolel on vastavasisuline kehtiv leping.

III. POOLTE KOOSTÖÖ

Artikkel 8

Lepingu rakendamine

1. Lepingu kohaldamiseks sõlmivad lepingupoole pädevad võimuorganid rakenduskokkuleppe.

2. Lepingupoole pädevad asutused teevad üksteisega koostööd lepingu kohaldamisega seotud küsimustes.

3. Lepingupoole pädevad võimuorganid ja pädevad asutused osutavad üksteisele abi lepingu kohaldamiseks ja edastavad lepingu rakendamiseks teavet oma õigusaktide ning nende muudatuste kohta, samuti vahetavad statistilisi andmeid.

Artikkel 9

Andmekaitse

1. Ühe lepingupoole poolt teisele lepingupoolele edastatav teave isikute kohta on konfidentsiaalne ja seda tohib kasutada vaid käesoleva lepingu rakendamiseks.

2. Kui ühe lepingupoole pädev võimuorgan või pädev asutus edastab teise lepingupoole pädevale võimuorganile või pädevale asutusele isikuandmeid, kehtivad edastatavate andmete suhtes neid edastava lepingupoole andmekaitsealased õigusaktid. Andmete edasise töötlemise suhtes kehtivad andmeid töötleva lepingupoole andmekaitsealased õigusaktid.

Artikkel 10

Avalduste esitamine

Lepingu rakendamiseks esitatud avaldused, mis on tähtaegselt esitatud ühe lepingupoole pädevale asutusele kooskõlas selle lepingupoole õigusaktidega, loetakse teise

lepingupoole pädevale asutusele tähtaegselt esitatud avaldusteks kooskõlas teise lepingupoole õigusaktidega.

Artikkel 11

Arstlik läbivaatus

Otsused töövõimetuse raskusastme, invaliidsusgrupi ja nende põhjuste kohta teeb selle lepingupoole pädev asutus, kelle õigusaktide kohaselt pension määratakse ja makstakse. Seejuures arvestatakse teise lepingupoole pädevalt asutuselt saadud arstliku läbivaatuse tõendeid ja muid dokumente.

IV. LÕPPSÄTTED

Artikkel 12

Muudatuste tegemine ja erimeelsuste lahendamine

1. Lepingupoolte vahel lepingu tõlgendamisel või rakendamisel tekkinud erimeelsused lahendavad lepingupoolte võimuorganid konsultatsioonide ja läbirääkimiste teel.

2. Lepingupoolte kokkuleppel võidakse teha lepingusse muudatusi, mis vormistatakse lisaprotokollidena.

Artikkel 13

Üleminekusätted

1. Lepingu jõustumisel kaotavad kehtivuse:

1) 25. juunil 1993 Tallinnas allakirjutatud Eesti Vabariigi valitsuse ja Vene Föderatsiooni valitsuse vaheline pensionilise kindlustamise alane koostöökokkulepe;

2) 5. novembril 2002 Tallinnas allakirjutatud Eesti Vabariigi valitsuse ja Vene Föderatsiooni valitsuse vahelise pensionilise kindlustamise alase koostöökokkuleppe muutmise protokoll ning

3) 26. juulil 1994 Moskvas allakirjutatud Eesti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni vahelise kokkuleppe Vene Föderatsiooni relvajõudude pensionäride sotsiaalsete tagatiste küsimustes Eesti Vabariigi territooriumil artikli 5 teine lause.

2. Pensionid, mis on määratud enne käesoleva lepingu jõustumist, võidakse isiku taotlusel kooskõlas lepinguga ümber arvestada alates vastavasisulise avalduse esitamise kuule järgneva kuu esimesest päevast. Ümberarvestamisel ei tohi väheneda pensioni suurus ja otsus on lõplik.

3. Kui isik, kellele on enne lepingu jõustumist määratud pension löike 1 punktis 1 nimetatud alusel, asub elama teise lepingupoole territooriumile, vaadatakse varem määratud pension läbi ja arvestatakse ümber.

4. Pensionid määratakse lepingu kohaselt alates isiku pöördumisest, kuid mitte enne lepingu jõustumist. Käesoleva lepingu jõustumisele eelnenud perioodide eest lisatasu ei määrata.

5. Sotsiaalsete lisatasude määramisel Venemaa Föderatsioonis arvestatakse pensione, mis on määratud käesoleva lepinguga kooskõlas.

Artikkel 14 **Lepingu jõustumine**

Leping ratifitseeritakse ja see jõustub 30. päeval pärast ratifitseerimiskirjade vahetamist.

Artikkel 15 **Lepingu lõpetamine**

1. Kumbki lepingupool võib lepingu lõpetada, teatades sellest teisele lepingupoolele kirjalikult diplomaatiliste kanalite kaudu. Leping lõpeb kuue kuu möödudes asjakohase teate kättesaamisest.

2. Lepingu alusel määratud pensionide maksmine jätkub ka pärast lepingu lõpetamist.

Koostatud 14. juulil 2011. aastal Tallinnas eesti ja vene keeles kahes eksemplaris, tekstid on võrdselt autentsed.

Eesti Vabariigi nimel

Venemaa Föderatsiooni nimel